

DATOS IDENTIFICATIVOS

Enfermería materno-infantil

Materia	Enfermería materno-infantil			
Código	V52G140V01302			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Estévez Villar, Concepción			
Profesorado	Amorín Pedrosa, Carmen Estévez Villar, Concepción			
Correo-e	Concepcion.Estevez.Villar2@sergas.es			
Web	http://webs.uvigo.es/direcceuemeixoeiro			
Descrición xeral	<p>Segundo a OMS: A expresión materno-infantil abarca a prestación de servizos sanitarios de promoción, curación e rehabilitación para nais e nenos. Por conseguinte, comprende os sectores da saúde da nai, a planificación da familia, a saúde do neno, a hixiene escolar, a adolescencia e os aspectos sanitarios do coidado dos nenos en determinadas institucións".</p> <p>A materia consta de dous bloques temáticos diferenciados e á vez interrelacionados entre si. O bloque de Enfermería Maternal aborda como proceso mais importante o da maternidade e os seus coidados, e o de Enfermería Infantil no que se aborda o coidado do neno/a en as diferentes etapas do crecemento e desenvolvemento.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e con nivelis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados aos resultados na saúde, evaluando o seu impacto, a través das guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica e trata o cuida un problema de saúde
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
B5	Deseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B7	Saber comprender, sen prexuízos, ás persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma na que viven so seu proceso de saúde-enfermidade

B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, sostendo o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermaría española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial en transformación
C34	Identificar as características das mulleres nas diferentes etapas do ciclo reprodutivo, no climaterio e nas alteracións que se poden presentar proporcionando os coidados necesarios en cada etapa
C35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e prever complicacións
C36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento
C37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse
C38	Aplicar as técnicas que integran o coidado de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos nenos e os seus coidadores
C39	Seleccionar as intervencións dirixidas ao neno san e ao enfermo, así como as derivadas dos métodos de diagnóstico e tratamento
C40	Ser capaz de proporcionar formación e información para a saúde aos pais ou coidadores primarios
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión de la información
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingue
D6	Habilidades nas relacións interpersoais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ser capaz de planificar coidados de enfermaría nas distintas etapas da vida da muller, dentro do contexto familiar e comunitario, para lograr un estado de saúde óptimo ou recuperar a saúde, baseando a toma de decisións en datos obxectivos, feitos científicos e evidencia clínicas	A1	B1	C34	D1
	A2	B2		D2
	A3	B4		D3
	A4	B5		D4
	A5	B7		D5
		B8		D6
		B9		D7
		B10		D8
		B11		D9
		B12		D10
				D11
	Saber describir os cambios que se producen no organismo durante a xestación, parto e puerperio	A1	B5	C34
A2		B10	C35	D2
A3		B11		D3
A4				D4
A5				D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11
Saber describir, as intervencións e actividades adecuadas á prevención e tratamento dos problemas de saúde na infancia e adolescencia, e planificar coidados garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do neno e a súa familia	A1	B1	C36	D1
	A3	B11	C37	D2
	A5	B12	C38	D3
			C39	D4
			C40	D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D10
				D11

Contidos	
Tema	
Tema-1 INTRODUCCIÓN Á ENFERMARÍA PEDIÁTRICA	1.1 Evolución histórica do concepto de infancia e adolescencia. 1.2 Lexislación para a protección da infancia. 1.3 O campo da enfermaría pediátrica. 1.4 Os cuidados centrados na familia.*P.A.E na atención do *niñ@ e a súa familia.
Tema-2 *RECIEN NADO SAN.	2.1 Adaptación á vida *extrauterina. Proceso de vinculación. Atención á *diada nai-*hij@. 2.2 Características xerais do *RN. Valoración física, *neurolóxica e sensorial. 2.3 Cuidados da recentemente *nacid@ 2.3.1 Necesidades afectivas. 2.3.2 Lactación. 2.3.3 Aspectos da hixiene da recentemente *nacid@. 2.3.4 Cuidado do cordón umbilical. 2.3.5 Masaxe Infantil 2.4 *Cribados na recentemente *nacid@.
Tema - 3 DESENVOLVEMENTO E CRECEMENTO DURANTE AS DISTINTAS ETAPAS EVOLUTIVAS	3.1 Creceemento e desenvolvemento da/o *lactante, nena/o e adolescente: neurobiopsicosociais. Cuidados enfermeros. 3.1.2 Aproximación aos trastornos do espectro autista. Cuidados enfermeros. 3.3 Sexualidade na infancia e adolescencia.
Tema- 4 O *NIÑ@ HOSPITALIZADO	4.1 A unidade pediátrica. Marco normativo. 4.2 Entrevista de enfermaría. 4.3 Significados do ingreso hospitalario para as/vos *niñ@s e adolescentes e as súas familias. 4.3.1 *Afrontamiento da tensión. 4.3.2 Intervencións de enfermaría para unha integración en positivo da experiencia. Atencións á diversidade. 4.4 Xestión da dor :valoración e cuidados de enfermaría. Preparación da *niñ@ e familia ante a realización de procedementos. 4.5 Particularidades da preparación e *admón de fármacos en pediatría (Seminario)
Tema- 5 O *RECIEN NADO *PRETÉRMINO E DE BAIXO PESO	5.1 Evolución histórica na atención ás/vos bebés prematuras/os. 5.2 Factores relacionados co nacemento das/os recentemente *nacid@s. 5.3 Características *fisiolóxicas da/o bebé prematura/ou. 5.4 Cuidados Centrados no Desenvolvemento .*NIDCAP. 5.5 Patoloxías máis frecuentes na/o bebé prematura/ou
Tema- 6 PROBLEMAS DE SAÚDE MAIS FRECUENTES NA INFANCIA	6.1 Características do sistema *inmunolóxico na infancia e adolescencia. Definición de conceptos de *microbiota e *neuropsicoimunoloxía. 6.2 *Sintomatoloxía máis frecuente na infancia e adolescencia: cuidados de enfermaría. 6.3 Patoloxías máis frecuentes na infancia e adolescencia: cuidados de enfermaría. 6.4 A saúde mental na infancia e adolescencia. 6.5 Infancia/Adolescencia e novas tecnoloxías.
Tema 1 *REPRODUCCION HUMANA	1.1. Anatomía e *Fisioloxía do aparello reprodutor feminino 1.2 *Gametogénesis, fecundación e implantación
Tema 2 CONTROL DA NATALIDADE	2.1 Planificación familiar 2.2 *Contracepción
Tema 3 EMBARAZO	3.1 Desenvolvemento *prenatal humano 3.2 Descrición do embarazo 3.3 Sexualidade no embarazo
Tema 4 EMBARAZO DE ALTO RISCO	4.1 Avaliación do risco materno e *fetal 4.2 Factores que inciden no *desarrollo da xestación 4.3 Asesoramento xenético
Tema 5 PROBLEMAS DE SAÚDE NO EMBARAZO	5.1 Diabetes *gestacional 5.2 *Hipertensión no embarazo. 5.3 Hemorrxias durante o embarazo 5.4 Infeccións no embarazo 5.5 Saúde mental no embarazo

Tema 6 PARTO *PUERPERIO E COIDADADO
*PRENATAL

- 6.1 Tráballo de parto
- 6.2 Coidados de Enfermaría durante o parto
- 6.3 O alivio da dor.
- 6.4 Parto *distócico
- 6.5 Parto *operatorio e instrumental
- 6.6 *Puerperio normal e patolóxico
- 6.7 *Lactacia materna.

Tema 7 COIDADOS DO RECENTEMENTE NACIDO
NA SALA DE PARTOS

- 7.1 Coidados de enfermaría
- 7.2 Adaptación á vida *extrauterina.
- 7.3 Reanimación inmediata do recentemente nacido na sala de partos.

Tema 8 PROBLEMAS DE SAÚDE REPRODUTIVA

- 8.1 Alteracións do ciclo *menstrual
- 8.2 Enfermidades infecciosas
- 8.3 Prevención do cancro de mama e xinecolóxico
- 8.4 *Esterilidad e infertilidade.
- 8.5 Duelo *perinatal.

TEMA 9 CARACTERÍSTICAS DA MULLER NAS
DIFERENTES ETAPAS DO CICLO VITAL

- 9.1 Puberdade e *menarquia
- 9.2 *Climaterio e menopausa
- 9.3 Programa de Atención á Muller na Comunidade de Galicia
- 9.4 Perspectiva de xénero no coidado das mulleres: *paternalismo, maternidade científica e violencia *obstétrica.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	8	32	40
Presentación	5	30	35
Lección maxistral	57	91	148
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Realízanse 2 por cada unha das áreas, é unha actividade eminentemente participativa. Trabállase en profundidade sobre un tema que permita a ampliación e relación dos contidos tratados nas sesións maxistras coa adquisición doutras competencias académico-profesionais.
	Os seminarios realízanse en grupos reducidos.
Presentación	Módulo Materno. Traballos individuais, propostos pola docente.
	Módulo Infantil. Realízase a presentación de traballo *grupal/individual proposto pola docente.
Lección maxistral	Exposición por parte das profesoras dos contidos teóricos sobre a materia obxecto de estudo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Personalizada co profesor
Presentación	Personalizada co profesor
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Realización persoal

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Seminario	Preténdese estimular no alumnado a capacidade de pensamento crítico e razoamento reflexivo e a creatividade .	15	A1	B1	C34	D1
	Módulo Maternal:		A2	B2	C35	D2
	Traballarase en profundidade sobre un tema ,ampliación e relación dos contidos tratados nas sesións maxistras coa adquisición doutras competencias teórico-prácticas.		A3	B4	C36	D3
			A4	B5	C37	D4
			A5	B7	C38	D5
				B8	C39	D6
				B9	C40	D7
	Módulo Infantil:			B10		D8
	Preténdese crear un espazo para profundar en temáticas de especial relevancia na etapa *infanto-xuvenil *contemporanea. A participación activa do alumnado será un aspecto central dos seminarios nos que se traballará con recursos teóricos (libros, artigos) audiovisuais (*visionado de películas ,documentais) e presentación de casos prácticos .			B11		D9
				B12		D10
						D11
Presentación	Preténdese estimular no alumnado a capacidade de pensamento crítico e razoamento reflexivo e a creatividade	10	A1	B1	C34	D1
	Módulo Maternal: traballos individuais, propostos pola docente.		A2	B2	C35	D2
			A3	B4	C36	D3
			A4	B5	C37	D4
			A5	B7	C38	D5
				B8	C39	D6
	Módulo Infantil: Elaboración e presentación de traballos *grupales e/ou individuais sobre temáticas propostas pola docente en relación á materia .			B9	C40	D7
				B10		D8
				B11		D9
				B12		D10
						D11
Lección maxistral	O profesorado transmitirá o alumnado os coñecementos asentados na evidencia científica actualizada, na revisión da literatura e na experiencia na práctica clínica.	10	A1	B1	C34	D1
	A asistencia a un 100% da docencia na aula é considerada como *óptima .		A2	B2	C35	D2
			A3	B4	C36	D3
			A4	B5	C37	D4
			A5	B7	C38	D5
				B8	C39	D6
				B9	C40	D7
				B10		D8
				B11		D9
				B12		D10
						D11
Exame de preguntas obxectivas	Proba Materno. Realizarase examen tipo test e /ou pregunta corta e /ou desenvolvemento.	65	A1	B1	C34	D1
			A2	B2	C35	D2
			A3	B4	C36	D3
			A4	B5	C37	D4
			A5	B7	C38	D5
				B8	C39	D6
	Proba Infantil. Realizarase examen tipo test e /ou pregunta corta e /ou desenvolvemento.			B9	C40	D7
				B10		D8
				B11		D9
				B12		D10
						D11

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modulo Materno: A nota do módulo de Enfermaría Maternal Representa o 50% da nota global da materia de Enfermaría Materno-Infantil. é necesario aprobar as dúas partes de xeito independente.

- **Avaliación continua** do módulo de materno consistirá nas seguintes partes:

1. 2 seminarios : asistencia e participación activa:7,5%
2. Realización de actividades complementarias : 5%
3. Asistencia e participación activa na aula: 5%
4. Exame final : 32,5%
5. **Para superar o exame é necesario obter unha puntuación dun 50% do mesmo.**

- **Avaliación NON CONTÍNUA/GLOBAL.** Se o alumnado decide elixir a modalidade de AVALIACIÓN GLOBAL deberá solicitalo explicitamente, a través do formulario pertinente, no prazo dun mes a contar desde o primer día do comezo do curso. A proba a realizar terá o valor do 100% da nota.

Modulo Infantil: A nota do módulo de Enfermaría Infantil Representa o 50% da nota global da materia de Enfermaría

Materno-Infantil. é necesario aprobar as dúas partes de xeito independente.

- **Avaliación CONTINUA** do módulo de materno consistirá nas seguintes partes:

1. 2 seminarios : asistencia e participación activa: 7,5%
2. Realización e ou presentació de traballos : 5%
3. Asistencia e participación activa na aula: 5%
4. Exame final : 32;5%
5. **Para superar o exame é necesario obter unha puntuación dun 50% do mesmo.**

- **Avaliación NON CONTÍNUA/GLOBAL.** Se o alumnado decide elixir a modalidade de AVALIACIÓN GLOBAL deberá solicitalo explicitamente, a través do formulario pertinente, no prazo dun mes a contar desde o primer día do comezo do curso. A proba a realizar terá o valor do 100% da nota.

- **Consideración xerais.**

Para superar a materia é necesario obter unha puntuación mínima de 5 puntos entre o exame e os resto de actividades citadas, tendo en conta que o exame é obrigatorio aprobalo para evaluar o resto da materia.

As ausencias puntuais e xustificadas non serán contabilizadas. Ausencias non xustificadas. Ata un máximo de ausencia dun 25%, descontarase 0.3 .

Na segunda convocatoria sistema de avaliación será o mesmo.

A información relativa á data do exame, hora e lugar atópase na seguinte dirección web:

http://direcceuemeixoeiro.webs.uvigo.es/*index.*php/é/*component/*k2/*item/116-*indice-docencia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ministerio de Sanidad y Consumo, **Cuidados desde el nacimiento. Recomendaciones basadas en pruebas y buenas prácticas. Ministerio de Sanidad y Política Social, 2010:**http://www.sergas.es/gal/muller/docs/cuidados_desde_el_n,

Bibliografía Complementaria

Consellería de Sanidade da Xunta de Galicia, **Guías Técnicas de Procesos del Programa Galego de Atención Integral á Muller,**

Ball, W. Jane & Binder, C. Ruth, **Enfermería Pediátrica. Asistencia Infantil, 2ª edición.** Pearson,

Ministerio de Sanidad y Consumo, **Estrategia de atención al parto normal en el Sistema Nacional de Salud**.,

FAME, **Iniciativa del parto normal,**

Gloria Seguranyes Guillot, **Enfermería Maternal** , Masson-Salvat,

Carlos González, **Manual práctico de lactancia materna** , ACPAM,

Aguilar Cordero, M.J, **Tratado de Enfermería del niño y del adolescente, 2ª edición** Elsevier Science,

Mary Ann Towle, **Asistencia de enfermería materno-neonatal,** Pearson,

Ana Concheiro Guisán, **Guía de Atención al recién nacido prematuro,** Ergon, 2020

Consellería de Sanidade, **Guía de saúde Infantil,** Xunta de Galicia, 2020

D.W.Winnicott, **Los bebés y sus madres,** Paidós,

D.W.Winnicott, **Conozca a su niño,** Paidós,

Michel Odent, **El bebé es un mamífero,** Ob Stare,

Carmen Pallás, **Antes de tiempo.Nacer muy pequeño.,** Lua, 2006

René A. Spitz., **El primer año de vida del niño,** Fondo de cultura Económica, 2005

Evania Reichert, **Infancia, la edad Sagrada,** La llave., 2011

Ricardo Fandiño y Vanesa Rodríguez, **La lucha sexual de los adolescentes en la hipermodernidad,** U.O.C, 2018

Clara Valverde Gefaell, **Comunicación Terapéutica en enfermería,** Difusión Avances de Enfermería, 2007

Ricardo Fandiño y Vanessa Rodríguez, **Adolescencia :transición o destino,** U.O.C, 2021

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas IV/V52G140V01405

Prácticas clínicas V/V52G140V01406

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/V52G140V01101

Bioquímica: Bioquímica/V52G140V01103

Enfermería comunitaria I/V52G140V01104
Fisiología: Fisiología/V52G140V01105
Enfermería clínica I/V52G140V01204
Enfermería clínica II/V52G140V01205
Enfermería comunitaria II/V52G140V01206
Farmacología e dietética/V52G140V01203

Outros comentarios
